

26.11.2025

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

Asia: HE 173/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta

1. Johdanto

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitysluonnoksesta metsästyslain muuttamisesta.

SLC tukee hallituksen tavoitteita, jotka on kirjattu pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan, erityisesti suurpetopoliitikan hoitamisesta sosiaalinen kestävyys huomioiden sekä kannanhoidollisen metsästyksen turvaamisesta lainsäädännön keinoin.

Esityksen tavoitteena on tasapainoisempi ja luottamusta vahvistava petopoliittikka, erityisesti huomioon ottaen suden (Canis lupus) muuttunut suojelustatus EU:n luontodirektiivissä.

2. Taustaa

Suurpetopoliittikka on viime vuosina ollut merkittävä yhteiskunnallinen kysymys Suomessa. Nopeasti kasvanut susikanta on lisännyt huolta, aiheuttanut kotieläinvahinkoja sekä lisännyt turvattomuutta maaseutualueilla.

Orpon hallitusohjelman mukaisesti työtä suden kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamiseksi tulee jatkaa eduskunnan aiempien linjausten mukaisesti. Nyt ehdotettava muutos – suden rauhoitusajan siirtäminen lain tasolta asetustasolle – on luonteva ja välttämätön sopeutus sekä uuteen oikeudelliseen tilanteeseen että joustavamman kannanhallinnan tarpeeseen.

SLC korostaa kuitenkin, että susien metsästysaikaa tulisi pidentää aiemmin esillä olleesta. Metsästys tulisi voida aloittaa jo elokuussa ja jatkaa helmikuun loppuun (1.8.–28.2.). Tällä tavoin sudet tottuisivat väistämään ihmisiä ja koiria ja metsästyksestä tulisi tehokkaampi osa kannanhallintaa.

3. SLC:n yleinen kanta

SLC tukee hallituksen linjausta metsästyslain muuttamiseksi siten, että suden kannanhoidollinen metsästys mahdollistetaan ja että rauhoitus ja kiintiöt voidaan jatkossa säätää asetuksella. Tämä vahvistaa hallinnon joustavuutta ja parantaa paikallista hyväksyttävyyttä.

SLC painottaa kuitenkin, että lakimuutosta on seurattava selkeällä asetustasoisella sääntelyllä ja toimivalla käytännön soveltamisjärjestelmällä, jotta suden kannanhallinta todella mahdollistuu.

Lakiesityksen merkittävä puute on se, että kannanhoidollinen metsästys ulotetaan vain suteen. Sama järjestelmä tulisi ulottaa myös karhuun ja ilvekseen sekä soveltuvin osin ahmaan. Näin petokantojen hoito voitaisiin suunnitella paremmin ja järjestelmällisemmin, mikä vähentäisi ristiriitoja ja lisäisi ymmärrystä suurpetojen roolista luonnossa.

Tässä vaiheessa SLC:n suurin huoli koskee asetusten sisältöä. Luonnoksia ei ole vielä saatavilla, ja useat keskeiset ratkaisut tehdään nimenomaan asetustasolla.

4. Suden suojelustatus ja viitearvo

SLC haluaa tuoda esiin huolensa hiljattain vahvistetusta suden suotuisan suojelutason viitearvosta, 273 yksilöä.

Arvo on SLC:n näkemyksen mukaan biologisesti ja hallinnollisesti liian korkea ja voi vaikeuttaa hallituksen tavoitteen – suden kannanhoidollisen metsästyksen – toteuttamista.

- Vertailu Ruotsiin: Ruotsin viitearvo on 170 yksilöä, vaikka maa on pinta-alaltaan suurempi ja geneettiset yhteydet Venäjän susiin pienemmät.
- Genettiset yhteydet: Suomen susikannalla on edelleen selkeä geneettinen yhteys Venäjän susipopulaatioihin, mikä vahvistaa lajin suojelutilannetta.

SLC katsoo, että suden suojelutason viitearvo tulee arvioida uudelleen ja laskea tasolle, joka vastaa tieteellisesti kestäviä ja pohjoismaisesti vertailukelpoisia kriteerejä.

5. Kannanhoidollinen metsästys ja alueelliset kiintiöt

SLC tukee ehdotusta suden rauhoituksen poistamisesta metsästyslaista ja siitä, että metsästyksen laajuus, luvat ja alueelliset kiintiöt säädetään asetuksella.

Toimivan järjestelmän varmistamiseksi:

- Suomen riistakeskukselle tulee antaa riittävät toimivaltuudet päättää alueellisista kiintiöistä ja luvista yhteistyössä paikallisten metsästysseurojen kanssa.
- Kannanhoidollista metsästystä tulee toteuttaa vuosittain, määritellyissä rajoissa, suden kannan tasapainon ja konfliktien vähentämisen varmistamiseksi.
- DNA-näytteiden ja raportoinnin tulee tukea tutkimusta ja valvontaa, mutta ilman tarpeetonta byrokratiaa.

SLC korostaa, että metsästyksen tulee perustua selkeisiin biologisiin ja sosiaalisiin kriteereihin, joissa huomioidaan suojelutaso, vahingot, kotieläintalouden edellytykset ja turvallisuus.

6. Sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys

Petopolitiikan on perustuttava sosiaaliseen hyväksyttävyyteen. Kasvava susikanta ja metsästyslupien vaikea saatavuus ovat lisänneet turvattomuutta ja heikentäneet luottamusta hallintoon.

Vaikka ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin on panostettu, kotieläinvahinkojen määrä on pysynyt korkeana. Maaseudun elinvoiman sekä kotieläintuotannon kannattavuuden turvaamiseksi on ratkaisevan tärkeää, että laki mahdollistaa tasapainoisen kannanhoidollisen metsästyksen ja nopean reagoinnin vahinkoperusteisiin poikkeuslupiin.

Kysymyksellä on myös ekologinen ulottuvuus: laiduntavat eläimet ovat merkittäviä luonnon monimuotoisuuden ylläpitäjiä. Kasvava susikanta vähentää kiinnostusta lammastalouteen ja laidunnukseen, mikä heikentää pitkällä aikavälillä biodiversiteettiä – erityisesti saaristossa, jossa yksikin susi voi aiheuttaa huomattavia vahinkoja.

7. Suden poikkeusluonteinen poistaminen ("skyddsjakt")

SLC katsoo, että Suomessa tulee selvittää ja säätää erillinen mahdollisuus suden poistamiseen tilanteissa, joissa se aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vahinkoa kotieläimille tai koirille, eikä muita ratkaisuja ole käytettävissä.

Ruotsissa tällainen järjestelmä, ns. suojametsästys, on käytössä. Samanlainen menettely tulisi sisällyttää myös Suomen lainsäädäntöön.

8. Yhteenveto

SLC tukee hallituksen tavoitetta, jonka mukaan metsästyslain muutoksella:

- mahdollistetaan suden kannanhoidollinen metsästys,
- siirretään yksityiskohtainen sääntely asetustasolle, ja
- toteutetaan sosiaalisesti kestävä petopolitiikka hallitusohjelman mukaisesti.

SLC katsoo kuitenkin, että:

1. Vastaavat säännökset on ulotettava myös karhuun ja ilvekseen sekä soveltuvin osin ahmaan.
2. Suden suojelutason viitearvo (273 yksilöä) on arvioitava uudelleen ja alennettava noin 170 yksilöön, tieteellisten mallien ja pohjoismaisen käytännön mukaisesti.
3. Lainsäädännön on aidosti mahdollistettava kannanhoidollinen metsästys ja annettava selkeät puitteet alueellisille kiintiöille.
4. Käytännön toimeenpanon on turvattava maaseudun turvallisuus, kotieläintalouden toimintaedellytykset ja sosiaalinen hyväksyttävyys.

9. Loppuhuomautukset

SLC katsoo, että esitetty lakimuutos on askel oikeaan suuntaan, mutta korostaa, että asetukset ja käytännön toimeenpano ovat ratkaisevia tasapainon saavuttamiseksi luonnonsuojelun, maa- ja kotieläintalouden sekä maaseudun turvallisuuden välillä.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Anders Portin
Metsäasiamies